

Szakmai beszámoló 2022

A Zala Termálvölgye Egyesület a LEADER program helyi megvalósítására 2008-ban létrehozott közhasznú vidékfejlesztési civil szervezet. A „LEADER helyi akciócsoport” cím birtokosaként az Egyesület egyik legfontosabb feladata a LEADER stratégia előkészítése és megvalósítása működési területén, Zalaszentgrót térségének 30 településén. 2022. év során az Egyesület folytatta a 2014-2020-as időszak LEADER programjának lebonyolítását.

Az Egyesület tevékenységei alapvetően 3 csoportra oszthatók:

1) Stratégiai tervezés

Alulról építkező LEADER Stratégia kidolgozása – a térség adottságainak, igényeinek megfelelő fejlesztési célok meghatározása.

2) Projektgenerálás, pályázatkezelés

A helyi stratégia megvalósítását szolgáló projektek kiválasztása és azok támogatása, mentorálása.

3) Vidékfejlesztés

A helyi közösség különböző társadalmi-gazdasági szereplőinek bevonása, partnersége. Hálózatépítés, Közösségépítés, Innováció, Együttműködések, Tapasztalatcsere, Kommunikáció, Információs portál működtetése.

1

2022-ben az Egyesület az alábbi tevékenységeket látta el.

1. Stratégiai tervezés

A térségben 2023. november 1-ig felhasználható 500 millió forint LEADER forráshoz kapcsolódó fejlesztési célokat az ún. Helyi Fejlesztési Stratégia (röviden: HFS) tartalmazza.

A Zala Termálvölgye Egyesület tervezési területének települései:

Alibánfa, Almásháza, Batyk, Döbröce, Dötk, Kallósd, Kehidakustány, Kemendollár, Kiszögörbő, Kiszásárhely, Ligetfalva, Mihályfa, Nagyögörbő, Óhíd, Pakod, Pókaszeptk, Sénye, Sümegecsehi, Szalapa, Tekenye, Tilaj, Túrje, Vindornyaszőlős, Zalabér, Zalacsány, Zalaszentgrót, Zalaszentiván, Zalaszentlászló, Zalaszentlőrinc, Zalavég

A 2016. május 18-án elfogadott Stratégia ezidáig három alkalommal módosult: 2017-ben forráselvonás miatt, 2018-ban a LEADER felhívásokhoz kapcsolódó tartalmi okokból, 2021-ben pedig forrásbővülés miatt. A Stratégia és a kapcsolódó pályázati felhívások tervezése, módosítása az Egyesület elnöksége koordinálása mellett zajlott. 2022. év végén az Irányító Hatóság a 2023-as átmeneti év működési forrásának előteremtése érdekében minden LEADER Helyi Akciócsoportnak csökkentette a fejlesztési forráskeretét. A Zala Termálvölgye HACS forrása 500 millió forintról 472 millió forintra. A csökkenés átvezetésre kerül a LEADER felhívásokon is.

2022. őszén megkezdődött az új, 2023-2027-es LEADER időszak Helyi Fejlesztési Stratégiájának tervezése. A Zala Termálvölgye Egyesület szeretne jogosultságot kapni arra, hogy a KAP Stratégiai Terv keretében is folytathassa a LEADER munkát. A HFS tervezésének lezárása 2023. év őszéig várható. A 2022. év végi előkészületi tevékenységek során kezdetét vették területi átrendeződések: több HACS tag település az átlépését kezdeményezte a szomszédos akciócsoportok működési területébe. A területi átalakulási folyamat lezárása 2023. év első felében várható. A nagy arányú átlépések miatt jelen pillanatban az sem kizárható, hogy a Zala Termálvölgye akcióterülete az előírt minimum lakosság szám alá csökken, és így elveszíti a következő időszaki LEADER jogosultságát.

2. Projektgenerálás, pályázatkezelés

Valamennyi LEADER pályázati felhívás meghirdetésre került 2017. év végén összesen 312 millió Ft kerettel. 2022-re a felhívások összkereke 500 millió forintra bővült a Stratégiával összhangban. A pályázatadás legfontosabb adatai:

- **VP-19.2.1.-99-6-17 Közösségfejlesztési kulcsprojektek**
 - 39 db beadott projekt, ezek közül 32 db támogatott, 4 db visszavont, 2 db támogatástól elállt és 1 db jogosultsági vizsgálat alapján elutasított. A megítélt támogatás 122.411.420 Ft, a kifizetések összege eddig 109.913.973 Ft 29 db lezárt projektre. A pályázatadás 2021. évben lezárult.
- **VP-19.2.1.-99-7-17 Innovatív gazdaságfejlesztési projektek támogatása**
 - 11 db beadott pályázat, ezek közül 7 db támogatott, 2 db visszavont, 1 db támogatástól elállt, 1 db rangsorolás után elutasított. A megítélt támogatás 137.345.344 Ft, a kifizetések összege eddig 57.303.013 Ft 3 db lezárt projektre. A pályázatadás 2021. évben lezárult.
- **VP-19.2.1.-99-8-17 Nyitott Porta hálózati projektek**
 - 8 db beadott pályázat, ezek közül 7 db támogatott, 1 db ügyintézés alatt áll. A megítélt támogatás 34.152.744 Ft, a kifizetések összege eddig 12.487.224 Ft 4 db lezárt projektre. A pályázatadás 2022. évben lezárult.
- **VP-19.2.1.-99-9-17 Nyitott Porta hálózathoz kapcsolódó egyedi projektek**
 - 58 db beadott pályázat, ezek közül 37 db támogatott, 10 db visszavont, 2 db jogosultsági vizsgálat alapján elutasított, 9 db támogatástól elállt. A megítélt támogatás 144.508.327 Ft, a kifizetések összege eddig 72.551.707 Ft 19 db lezárt projektre. A pályázatadás 2022. évben lezárult.
- **VP6-19.2.1-99-12-21 Helyi fejlesztések támogatása [MIKROVÁLLALKOZÁSOK]**
 - 7 db beadott pályázat, ezek közül 4 db támogatott, 2 db támogatástól elállt és 1 db rangsorolás után elutasított. A megítélt támogatás 28.186.204 Ft, a kifizetések összege eddig 0 Ft, nincs lezárt projekt. A pályázatadás 2022. évben lezárult.
- **VP6-19.2.1-99-13-21 Helyi fejlesztések támogatása [ÖNKORMÁNYZATOK, CIVIL SZERVEZETEK]**
 - 11 db beadott pályázat, ezek közül 10 db támogatott és 1 db támogatástól elállt. A megítélt támogatás 63.621.364 Ft, a kifizetések összege eddig 35.423.585 Ft 5 db lezárt projektre. A pályázatadás 2022. évben lezárult.

Az Egyesület 2022-ben 3 db pályázati tájékoztató fórummal, 1 db műhelytalálkozóval és személyes tanácsadással segítette a LEADER pályázókat.

Az Egyesület munkatársainak feladata a beadott LEADER pályázatok ügyintézése, hiánypótlása, értékelése, amely folyamatot a Magyar Államkincstár és a Kormányhivatal munkatársai útmutatókkal, állásfoglalásokkal segítenek elsősorban. A már nyertes pályázatok vonatkozásában folyamatos feladatot jelent a mérőföldkő időpontok és műszaki tartalom módosulások okán beadott változás-bejelentések feldolgozása, jóváhagyása. 2022. évben 37 db változás-bejelentés ügyintézésére volt szükség. Ezen pályázati ügyintézési feladatok ellátása a beszámolási időszakban is kitöltötte a munkaszervezeti dolgozók munkaidejének túlnyomó részét.

Elmondható, hogy a túlbonyolított eljárásrend miatt a többi Vidékfejlesztési Program kiíráshoz hasonlóan a LEADER program pályázatadás menete is rendkívül lassú. Sok hónapos folyamat, amíg egy beadott pályázat kapcsán a pályázó kézhezkapja a támogatási döntést és hozzákezdhet a projekt

megvalósításához. A munkaszervezet törekszik arra, hogy az átfutási idő rövidüljön, optimális esetben 3 hónapra csökkenjen. Az eddigi adatok alapján a leügyintézt pályázatoknál 29%-nyi esetben került sor visszavonásra, elutasításra vagy elállásra, 71% esetében a pályázó megvalósíthatja a projektet. A nyertes pályázók közül 62% már sikeresen lezárta a fejlesztését és kifizettek részükre összesen 288 millió forintot.

Fontos kiemelni, hogy a térségbeli LEADER pályázók is egyre nagyobb számban vonják vissza támogatási kérelmeiket és állnak el nyertes pályázatok megvalósításától. Ennek oka a legtöbb esetben a jelentős drágulás az eszközbeszerzéseknél és különösen az építkezéseknél. Az is megfigyelhető, hogy a helyi pályázók jellemzően a projektek mérföldkő dátumainak későbbi időpontra történő kitolásával, kimentési kérelmekkel próbálják kezelni a finanszírozásban, kivitelezésben felmerülő problémáikat.

Az Agrárminisztérium 2022. december 14-i kimutatása szerint a Zala Termálvölgye HACS a Nyugat-dunántúli régió 16 akciócsoportja közül a legmagasabb arányban kötötte le a fejlesztési forrását (106,6%). A sikeres forráslekötés a Zala Termálvölgye Egyesület vonatkozásában lehetővé teszi, hogy kísérletet tegyen plusz kiegészítő fejlesztési forrás igénylésére az Irányító Hatóságtól, azzal a céllal, hogy 2023. év első felében újabb felhívás hirdessen meg a térségi pályázóknak.

3. Vidékfejlesztés

A Zala Termálvölgye Egyesület a LEADER módszer alapelvei alapján, az alapszabályában rögzített célok szerint folytatta vidékfejlesztő munkáját működési területén.

A térségben kiemelt fejlesztési cél a helyi termék előállítók támogatása, a helyi termék fogyasztás ösztönzése. A 2015. évi térségi helyi élelmiszerrendszer elemzés alapján az Egyesület célul tűzte ki egy tematikus együttműködés, a **Nyitott Porta program** elindítását. A hálózatban térségi helyi termék előállítók, gazdák és agroturisztikai szolgáltatók vesznek részt. A több évig tartó előkészítő munka eredményeképpen az első, 2018. tavaszi minősítés keretében 16 nyitott porta teljesítette a hálózat által kidolgozott minőségi kritériumokat. 2022. évben tavasszal és ősszel került sor újabb minősítésekre, amely eredményeképpen a hálózati tagok száma 32-re nőtt. A hálózati tag porták rendszeresen hirdetnek meg nyitott napokat és eseményeket az együttműködés közös felületén: www.nyitottportak.hu. A hálózat fejlesztését segíti a LEADER Stratégia 8. és 9. intézkedése, továbbá kapcsolódnak hozzá az Egyesület által beadott egyéb saját pályázatok. A beszámolási időszakban az Egyesület két Hálózati Tanács ülést szervezett, ezen túl személyre szabott tanácsadással, gazdálátogatásokkal ösztönzi a térségbeli termelők csatlakozását a programhoz. A hálózat szempontjából kiemelkedő esemény volt a 2022. április 15-18. között szervezett Húsvéti programcsokor és a 2022. június 3-6. között lezajlott Pünkösdi Portanyitogató akció. Jelentős eredmény volt, hogy a Nyitott Portáknak sikerült kiadniuk egy nyári és egy őszi-téli eseménynaptárt is 2022. évben.

Az Egyesület igyekezett a **térségen belüli és térségen kívüli szakmai kapcsolatait** erősíteni. Ennek érdekében részt vett például a Nyugat-dunántúli régió akciócsoportjainak találkozóin, az országos LEADER rendezvényeken, a térségbeli civil szervezetek által szervezett szakmai rendezvényeken, de az Egyesület szívesen fogadta házigazdaként a térségben az érdeklődő szakmai tanulmányutazó csoportokat is. A helyi vidékfejlesztő munka és a Nyitott Porta programmal kapcsolatos tapasztalatok megismerése érdekében 2022. évben 6 db szakember csoport érkezett a térségbe (*pl. Agrárközgazdasági Intézet; Pannon Helyi Termék Klaszter; ENSZ FAO küldöttség*).

Az akciócsoport számos országos szakmai rendezvényen is bemutatkozott, úgymint 2022.02.22-én Kerekegyházaán a REL Szervezők Napján; 2022. november 10-én Kaposváron a Rövid Ellátási Lánc EXPO kiállítás és konferencián.

Az Egyesület működtetése

Az Egyesület tevékenységei megvalósításának finanszírozását, az iroda fenntartását, a munkatársak alkalmazását túlnyomórészt a LEADER program lebonyolításához kapcsolódó működési támogatás teszi lehetővé. Éppen ezért a szervezet működtetésében mindenkor fontos szempont a LEADER program feltételeinek való megfelelés, az Irányító Hatóság útmutatásainak követése.

Az Egyesület által fenntartott irodában (8790 Zalaszentgrót, Batthyány L. u. 13.) alpból 3 fő munkavállaló dolgozott (1 munkaszervezet vezető, 1 projektmenedzser, 1 pénzügyi referens), amely létszám szinkronban van a LEADER pályázatok ügyintézésével kapcsolatos megnövekedett feladatokkal. Ez a létszám az év végén 2 főre csökkent.

Az Egyesületben a taglétszám 101 fő ill. szervezet volt, amely szám év végére 94-re csökkent. 2022-ben a közgyűlés 2 alkalommal, a 7 tagú elnökség és a 3 tagú Felügyelő Bizottság 6, illetve 1 alkalommal ülésezett. Az Egyesület döntéshozó és ellenőrzési szerveinek tagjai társadalmi munkában, tiszteletdíj nélkül látják el feladataikat.

A 2023-2027-es KAP Stratégia Terv szerinti új Helyi Fejlesztési Stratégia tervezésének koordinálására 2022. november 4-én felállt a 7 tagú Tervezői Csoport. Az új TCS 2022. évben 2 alkalommal ülésezett.

Kelt: Zalaszentgrót, 2023. május 2.

Guitprechné Molnár Erzsébet
elnök

Szabó Tibor
munkaszervezet vezető